

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

B”H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 15 | Vayera | Sicha 1

א

(1) בראשית י”ח, ט.

וַיֹּאמְרוּן אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֶהָל.

And they said to him, "Where is Sarah your wife?" And he said, "Behold in the tent.

(2) רש”י.

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: נְקוּד עַל אֵי”ו שְׁבַאלֵיו, וְתִנֵּי־א רַבִּי שְׁמוּעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר כָּל מְקוֹם שֶׁהִכְתַּב רַבֵּה עַל הַנְּקוּדָה אֶתְּה דוֹרֵשׁ הַכְּתָב וְכוּ’, וְכַאֲן הַנְּקוּדָה רַבֵּה עַל הַכְּתָב אֶתְּה דוֹרֵשׁ הַנְּקוּדָה, שְׁאֵף לְשֵׁרָה שְׁאֵלוּ אִיּו אַבְרָהָם, לְמַדְּנוּ שִׁישָׁאֵל אָדָם בְּאֶכְסְנֵיָא שְׁלוּ לְאִישׁ עַל הָאִשָּׁה וְלֹאִשָּׁה עַל הָאִישׁ. בְּבַבְא מְצִיעָא (פֶּז א) אוֹמְרִים יוֹדְעִים הִיוּ מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת שְׁרָה אֲמַנּוּ הֵיכָן הִיתָה, אֵלֵא לְהוֹדִיעַ שְׁצַנּוּעָה הִיתָה כְּדִי לְחַבְּבָה עַל בַּעֲלָהּ. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא כְּדִי לְשַׁגֵּר לָהּ כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה:

הנה באהל: צנועה היא:

And they said to him: Heb אֵלָיו.

There are dots over the letters אֵי in the word אֵלָיו. And we learned: Rabbi Simeon the son of Eleazar says: “Wherever the [undotted] letters are more than the dotted ones, you must expound on the [undotted] letters, etc.” And here, the dotted letters are more than the [undotted] letters, and you must expound on the dotted [letters]. [The meaning is that] they also asked Sarah, “Where (אֵי) is Abraham?” (Gen. Rabbah 48:15) We learn that a person should ask in his lodging place of the husband about the wife, and of the wife about the husband (B.M. 87a). In Bava Metzia (ad loc.) it is said: The ministering angels knew where our mother Sarah was, but [they asked in order] to make known that she was modest, in order to endear her to her husband. Said Rabbi Joseph the son of Chanina: In order to send her a cup of blessing (i.e., the cup of wine upon which the Grace after Meals is recited).

Behold in the tent: She is modest:

(3) בראשית רבה פמ"ח מט"ו.

ויאמרו אליו איה שרה אשתך וגו' אל"ף יו"ד וי"ו נקוד למ"ד אינו נקוד אמר ר"ש בן אלעזר בכל מקום שאתה מוצא כתב רבה על הנקודה אתה דורש את הכתב נקודה רבה על הכתב אתה דורש את הנקודה כן אמרו לשרה איו אברהם ויאמר הנה באהל הה"ד (שופטים ה) תבורך מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תבורך רבי אלעזר ורבי שמואל בר נחמן רבי אלעזר אמר מנשי דור המדבר שהן יושבות באהלים שנאמר (במדבר יא) איש לפתח אהלו ולמה תבורך מהם הן ילדו וקיימו את העולם ומה היה מועיל להם שאלמלא היא כבר היו אבודין רבי שמואל בר נחמן אמר מן האמהות הן ילדו וכו' שאלולי היא כבר היו אבודין:

The letters "איו" have dots, whereas the "ל" does not. Rabbi Simeon the son of Eleazar says: "Wherever the [undotted] letters are more than the dotted ones, you must expound on the [undotted] letters."... here, the dotted letters are more than the [undotted] letters, and you must expound on the dotted [letters], (meaning that they also asked Sarah) "Where (איו) (is Abraham)?"

(4) בבא מציעא פ"ז א.

ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל להודיע ששרה אמנו צנועה היתה אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי יצחק יודעים היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה אלא מאי באהל כדי לחבבה על בעלה רבי יוסי ברבי חנינא אמר כדי לשגר לה כוס של ברכה תני משום רבי יוסי למה נקוד על איו שבאליו לימדה תורה דרך ארץ שישאל אדם באכסניא שלו והאמר שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל בעל ידי בעלה שאני

The next verse states: "And they said to him: Where is Sarah your wife? And he said: Behold, in the tent" (Genesis 18:9). The Gemara explains that this verse serves to inform us that Sarah, our foremother, was a modest woman, as she remained inside while the guests were present. Rav Yehuda says that Rav says, and some say it is Rabbi Yitzḥak who says: The ministering angels, who visited Abraham in the guise of travelers, knew that Sarah, our foremother, was inside the tent. Rather, what was the purpose of their eliciting Abraham's response: In the tent? It was in order to endear her to her husband, by accentuating Sarah's modesty.

Rabbi Yosei, son of Rabbi Ḥanina, says: They inquired about her in order to send her the cup of blessing. It is customary to recite Grace after Meals over a cup of wine, which is then distributed to those present. It is taught in the name of Rabbi Yosei: Why are there dots in the Torah scroll upon the letters alef, yod, and vav in the word "to him [eilav]"? These letters spell ayo, which means: Where is he? The Torah is teaching the proper etiquette, which is that a person should inquire of his hostess about his host, just as he should inquire about the welfare of his hostess from the host. The Gemara asks: But doesn't Shmuel say: One may not inquire about the welfare of a woman at all, as this is immodest? The Gemara answers: A greeting by means of her husband is different. Asking a husband about his wife is not considered immodest.

(5) **בראשית י"ט, ל"ג.**

וַתִּשְׁקֶינָה אֶת-אָבִיהָ יַיִן בַּלַּיְלָה הַהוּא וַתִּבֹּא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת-אָבִיהָ וְלֹא יָדָע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוּמָהּ:

And they gave their father wine to drink on that night, and the elder came and lay with her father, and he did not know of her lying down or of her rising up.

(6) **רש"י.**

ובקומה: של בכירה נקוד, לומר הרי הוא כאילו לא נכתב, לומר שבקומה ידע ואף על פי כן לא נשמר ליל שני מלשתות or of her rising up: Heb. וּבְקוּמָהּ; mentioned in conjunction with the elder, is dotted (i.e., there is a dot over the second "vav"), to denote that when she arose, he did know, but nevertheless he was not careful not to drink on the second night (Nazir 23a).

ב

(7) **רש"י בראשית י"ה, ב'.**

והנה שלשה אנשים: אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחיות. תדע לך שכן כל הפרשה הוא מזכירן בלשון רבים (פסוק ח) ויאכלו, (פסוק ט) ויאמרו אליו, ובבשורה נאמר (שם י) ויאמר שוב אשוב אליך, ובהפיכת סדום הוא אומר (יט כב) כי לא אוכל לעשות דבר, (שם כא), לבלתי הפכי. ורפאל שרפא את אברהם הלך משם להציל את לוט, הוא שנאמר (שם יז) ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר המלט על נפשך, למדת שהאחד היה מציל:

and behold, three men: One to bring the news [of Isaac's birth] to Sarah, and one to overturn Sodom, and one to heal Abraham, for one angel does not perform two errands (Gen. Rabbah 50:2). You should know that [this is true] because throughout the entire chapter, Scripture mentions them in the plural, e.g., (below verse 8): "and they ate" ; (ibid. verse 9): "and they said to him." Concerning the announcement, however, it says (ibid. verse 10): "And he said: I will surely return to you." And concerning the overturning of Sodom, it says (below 19:22): "For I will not be able to do anything"; (ibid. verse 21): "I will not overturn" (Gen. Rabbah 50:11). And Raphael, who healed Abraham, went from there to save Lot. This is what is stated: "And it came to pass when they took them outside, that he [the angel] said, 'Flee for your life.'" You learn that only one acted as a deliverer.

ה

(8) **בראשית ל"ג, ד'.**

וַיֵּרֶץ עֶשָׂו לִקְרֹאתוֹ וַיַּחְבְּקוּהוּ וַיִּפְּלַעַל-עַל-צוּאָרְיוֹ וַיִּשְׁקְהוּ וַיִּבְכּוּ:

And Esau ran toward him and embraced him, and he fell on his neck and kissed him, and they wept.

רש"י (9)

וישקהו: נקוד עליו, ויש חולקין בדבר הזה בברייתא דספרי (בהעלותך ט), יש שדרשו נקודה זו לומר שלא נשקו בכל לבו. אמר ר' שמעון בן יוחאי הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו:

and kissed him: Heb. וישקהו: There are dots over the word. There is controversy concerning this matter in a Baraita of Sifrei (Beha'alothecha 69). Some interpret the dots to mean that he did not kiss him wholeheartedly. Rabbi Simeon ben Yochai said: It is a well known tradition that Esau hated Jacob, but his compassion was moved at that time, and he kissed him wholeheartedly.

י"א

ברכות י, ב. (10)

ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא, אמר רבי יוסי ברבי חנינא: מכאן שהאשה מקרת באורחין יותר מן האיש.

Regarding the woman from Shunem: "And she said to her husband: Behold now, I perceive that he is a holy man of God who passes by us continually" (II Kings 4:9). Rabbi Yosei, son of Rabbi Hanina, said: From here, where the woman from Shunem perceived the prophet's greatness before her husband did, derive that a woman recognizes the character of her guests more than a man does

י"ג

ביצה י"ז, א. (11)

תנו רבנן: אין אופין מיום טוב לחבירו. באמת אמרו: ממלאה אשה כל הקדרה בשר, אף על פי שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת. ממלא נחתום חבית של מים, אף על פי שאינו צריך אלא לקיתון אחד. אבל לאפות — אינו אופה אלא מה שצריך לו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: ממלאה אשה כל התנור פת, מפני שהפת נאפת יפה בזמן שהתנור מלא. אמר רבא: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר.

The Sages taught in a baraita: One may not bake bread on one Festival day for the next, i.e., on the first Festival day for the second Festival day kept in the Diaspora. Nevertheless, actually, they said the following established halakha: A woman may fill an entire pot with meat to cook on a Festival, although she requires only one piece for that day, and all the remainder will be for the following day. Similarly, a baker may fill an entire barrel with water in order to heat it up although he requires only a jug of hot water. But with regard to baking, he may bake only that which he requires for that day. 10The baraita continues: Rabbi Shimon ben Elazar says: A woman may fill the entire oven with bread, although she does not intend to use it all on that day, because bread bakes well when the oven is full. A full oven has less empty space and is therefore hotter;

consequently, filling the oven with bread serves not only to provide bread for the next day but also to improve the bread to be eaten that same day. Rava said: The halakha is in accordance with the opinion of Rabbi Shimon ben Elazar.

י"ד

(12) רמב"ם הלכות דעות ספ"ג.

הַמְנַהֵיג עֲצָמוֹ עַל פִּי הַרְפוּאָה. אִם שָׁם עַל לְבוֹ שִׁיְהִי כָּל גּוּפוֹ וְאֵיבָרָיו שְׁלֵמִים בְּלִבָּד וְשִׁיְהִי לוֹ בְּנִים עוֹשִׂין מְלֹאכֶתוֹ וְעַמְלִין לְצָרְכוֹ אֵין זֶה דֶּרֶךְ טוֹבָה. אֲלָא יְשִׁים עַל לְבוֹ שִׁיְהִי גּוּפוֹ שְׁלֵם וְחֶזֶק כְּדֵי שִׁתְּהִי נִפְשׁוֹ וְשָׂרָה לְדַעַת אֶת ה'. שְׂאֵי אֶפְשָׁר שִׁיבִין וְיִשְׁתַּכַּל בְּחֻמּוֹת וְהוּא רַעֵב וְחוּלָה אוֹ אֶחָד מֵאֵיבָרָיו כּוֹאֵב. וְיְשִׁים עַל לְבוֹ שִׁיְהִי לוֹ בֶּן אוֹלֵי יְהִי חָכֵם וְגָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל. נִמְצָא הַמְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ זֶה כָּל יָמָיו עוֹבֵד אֶת ה' תָּמִיד. אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁנוּשָׂא וְנוֹתֵן וְאֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁבוּעַל. מִפְּנֵי שֶׁמְחַשְׁבֵּתוֹ בְּכָל כְּדֵי שִׁימְצָא צָרְכָּיו עַד שִׁיְהִי גּוּפוֹ שְׁלֵם לְעַבֵּד אֶת ה'. וְאֶפְלוּ בְּשַׁעַה שֶׁהוּא יָשָׁן אִם יָשָׁן לְדַעַת כְּדֵי שִׁתְּנוּחַ דַּעְתּוֹ עָלָיו וְיִנּוּחַ גּוּפוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחְלָה וְלֹא יוּכַל לְעַבֵּד אֶת ה' וְהוּא חוּלָה, נִמְצָאֵת שֶׁנָּה שְׁלוֹ עֲבוּדָה לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא. וְעַל עֲנִיָּן זֶה צִוּוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ (מִשְׁנָה אֲבוֹת ב יב) "וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יְהִי לְשֵׁם שְׁמַיִם". וְהוּא שְׂאֵמֹר שְׁלֵמָה בְּחֻמְתּוֹ (מִשְׁלֵי ג ו) "בְּכָל דְרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֵׁר אַרְחֹתֶיךָ":

He who follows the medical directions, but sets his heart merely to keep his body and limbs healthy and beget children to do his work and strive for his needs, such is not the good way. But he should set his heart to have a sound and strong body so that his soul be tranquil to acquire the knowledge of the Lord; for, it is impossible that one should comprehend and improve himself in scholarship when he is hungry, or sick, or when one of his limbs pains; but he should set his heart to have a son who, perhaps will be a great sage in Israel. Consequently, one who follows such way all of his life, is constantly in God's service, even when he is buying and selling, even when he performs the grossest duty, seeing that his thought beneath it all is to find enough to satisfy his wants, so that his body be sound, ready to serve God. Even when one sleeps, if his sleep be purposeful so that his mind be rested, and rests his body so as to prevent himself from becoming sick and be unable to serve God as a result of sickness, it will be found that even his very sleep is part of his service to God, blessed is He! And on this subject the sages commanded and said: "And let all thine actions be with devotion to the Name of God" (Pir. Av. 2.12); and, concerning this Solomon in his wisdom said: "In all thy ways acknowledge Him, and He will make level thy paths" (Prov. 3.6).

(13) לקו"ת בחוקותי מ"ח, א ואילך.

בשברי לכם מטה לחם ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל כו'. הנה ידוע שאף שלפי הנראה דברי התוכחות אלו הם קללות אבל לפי האמת אינם רק ברכות....

ב ואפו עשר נשים. פי' ואפו כי הנה התורה נק' לחם חטה שהוא כ"ב אותיות התורה כמנין חט"ה. והענין כי האוכל עיסה שלא נאפית עדיין אינה מתעכלת במעיו כלל ואינה נבלע באבריו להיות ממנה דם הנפש... אבל האוכל אחר אפיינו הוא מתעכל במעיו ונבלע באבריו להיות ממנו דם הנפש והיו לאחדים ממש. וכן הענין במזון הנפש שהיא התורה שכשאינה אפוייה אצל האדם ... אף אם הוא אדם שלומד תורה הרבה אינה מתאחדת עמו אלא היא ענין בפ"ע והוא בפני עצמו ואינו מקבל חיות

כלל ממנה כענין הלחם הגשמי שלא נאפה עדיין כלל, אבל כשהתורה אפויה אצל האדם היא נבלעת בכל רמ"ח אבריו והיו לאחדים ממש כנ"ל.....

ולהבין ענין האפיה הוא ענין אמרם ז"ל כי התורה נתנה אש שחורה על גבי אש לבנה, והנה ענין אש שחורה הוא אש מסותרת ונעלמת בלב כל א' ואחד מישראל באהבה ותשוקה לדבקה בו ית', שאף שהוא טרוד בעסקיו הגשמיים כי לבו בוער תמיד לאהבת ה' כמ"ש צעק לבם אל אדני כי הלב צועק בהעלם והסתר לדבקה בו ית' ונק' חולת אהבה...

ובאהבה זו המסותרת ובווערת אשר רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה שמתלהב ובווער תמיד לדבקה בו ית' בזה יוכל האדם לאפות לחם חטה שהיא התורה וכשיאפה האדם את התורה בשלהבת האהבה אליו ית', בזה יובלעו דברי תורה במעיו והיו לאחדים עמו. וזהו ואפו לחמכם פי' התורה בתנור אחד פי' בחמימות האהבה הבאה מהתבוננות של אחד יחודו של עולם.

וענין עשר נשים הוא שבנפש כל אחד ואחד מישראל יש עשר בחינות שלש אמות ושבע כפולות ובעשרה דברים אלו יהיה האפיה הנ"ל ויהיו בחי' אלו בחי' נוקבא שידע שבאמת אין הטוב שלו. דהיינו התשוקה לדבקה בו ית' אינו מעצמו ועבודתו רק בעל האמת נותן לו האמת.....

“when I break for you the staff of bread, and ten women will bake their bread in one oven , and they will bring back your bread by weight”.

Although our parsha seemingly contains curses, it is known that in truth they are blessings.

“And ten women will bake”. Torah is called wheat bread, as the word חטה is the Gematria of 22, the 22 letters of the Aleph Bais. To explain, food which isn't baked, isn't digested nor absorbed to generate blood. If eaten after being baked, it is digested in adequate measure to create blood. Similarly with regards to the food of the soul, the Torah. If one does not bake his Torah, as much as he learns, he will not connect and receive vitality. In order to be enlivened from Torah, one must “bake” his Torah learning, allowing it to be absorbed throughout. The fire in this case being the inherent love all have for hashem. This love can bake the Torah in the oven of (G-d's) “oneness”, allowing the Torah to permeate. “Ten women”, represent one's ten faculties which are “baked”, and are meant to be “feminine”, in terms of being on the receiving end. Recognizing, how this love is gifted from G-d.